

de Koz

JUNI 1952 No.6

Redactie Bob Entrop Zeezwaluwstraat 201-203 Scheveningen Tel.554210

Nog eventjes!

Weer liggen er enkele weken achter ons, waarin door de organisatoren van het naderende Internationale Congres op 23 en 24 Augustus a.s. te Scheveningen, hard gewerkt is. Met plezier en spiritie wijdt men zich aan dit werk, omdat men weet, dat de beloning een daverend congres zal zijn. Men spiegelt zich aan het congres van verleden jaar en men tracht het dit jaar even goed zo niet nog beter te doen slagen. Welk een heerlijke dag was het vorig jaar om een zaal stamp vol zee-aquarianers bijeen te hebben. Zee-aquariumliefhebbers uit Groningen, Noord Holland, Zeeland, ja zelfs vanuit het zuidelijkste puntje van Limburg waren bijeen en hebben toen genoten van een onvergetelijke dag.

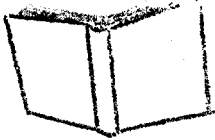
Wij hebben toen met elkander afgesproken het B.M. congres tot een traditie te maken, tot DE dag waarop zee-aquarianers elkaar ontmoeten om te kunnen redeneren over de mooie liefhebberij van het zee-aquarium. Men heeft toen reeds gevoeld dat één dag in het jaar beslist in het teken moest staan van de zee-aquatiek, dat er één dag moet zijn voor persoonlijk contact tussen leden en bestuur.

Nu hebben de meest voortvarende leden reeds de saad bij het woord gevoegd. Het leek alsof men op de invulstrook heeft zitten wachten, ondertussen reeds introduce's verzamelende, want prompt kwamen na de verzending de eerste stroken reeds binnen. Zo moet het ook gaan, wil het congres tot en met slagen.

Maar....waar blijven de andere stroken? We weten wel hoe het meestal gaat: de strook zal morgen, overmorgen of straks wel ingevuld worden! Heus beste leden: het is geen wassenneus wanneer wij om ommeegaande terugzending verzoeken. Wanneer U de strook overmorgen wilt invullen, zoudt U hem ook wel even direct in kunnen vullen. Voor U het zelfde werk, maar voor ons een betere werkverdeling. Wij willen U een goed congres bereiden, maar graag met Uw steun en medewerking.

Juist nu het dit jaar het eerste Internationale Congres geldt, willen wij zeker goed voor de dag komen. Laten wij aan het buitenland tonen, dat B.M. geen vereniging is zoals vele, nl. met een massa papierenleden, maar dat het een groep leden zijn, die actief hun liefhebberij beoefenen en behartigen, een groep waar pit in zit.

Een congres kunnen we drieledig bezien: 1e de Propaganda die er van uitgaat naar buiten toe, 2e als mijlpaal in de geschiedenis der zee-aquatiek en 3e als bindingsmiddel tussen de leden en bestuur. Vooral het derde punt is in Uw eigen belang. Immers door onderling contact met andere liefhebbers zult U misschien de oplossing kunnen vinden voor de problemen, waar U alleen niet uit kon komen. Tips en ervaringen van hen die reeds langer met het "zee-bijltje" hakken kunnen voor U van het grootste belang zijn. Maar omgekeerd zullen andere leden U dankbaar wezen, dat U Uw resultaten niet onder stoelen of banken wilt steken maar ook hen daarvan mee wil laten profiteren en genieten. Is het U dus ernst met de zee-aquatiek, wel nu dan zien we elkaar in Augustus in Scheveningen terug. Maar dan eerst de strook niet waar?

VERDIEP UW KENNIS EN LEEST GOEDE AQUARIUMBOEKEN

Zoals U waarschijnlijk bekend zal zijn, is de Nederlandse Bond "Aqua-Terra" in het bezit van een bibliotheek, waarvan de leden van alle bij haar aangesloten verenigingen gebruik kunnen maken. De vorige maand heeft de Bond een nieuwe catalogus het licht doen zien en het lijkt mij aanbevelenswaardig, daaruit de voor ons zee-aquarianers van belang zijnde delen over te nemen.

Allereerst echter iets over de voorwaarden, waaronder deze boeken in bruikleen kunnen worden verkregen.

- . Het aanvragen van boeken kan uitsluitend geschieden via Uw secretaris, Oranjelaan 23 te Rijswijk Z.H.
- . De uitleentijd, de dag waarop het boek weer in het bezit van Uw secretaris moet zijn, wordt U bij elke zending bekend gemaakt.
- . Bij het terugzenden van boeken, moeten de voor toezending betaalde portokosten in postzegels worden bijgevoegd.
- . Bij het later terugzenden dan de vastgestelde datum, wordt per dag 10 cent in rekening gebracht, welk bedrag bij terugzending eveneens dient te worden bijgesloten.
- . Boeken welke na twee maanden niet zijn teruggezonden, dienen door de aanvrager te worden vergoed.

U zult begrijpen dat de Bond deze voorwaarden moest nemen, om het boekenbezit van de Bond enigszins veilig te stellen en tevens om een uitleening zo vlot mogelijk te doen verlopen.

HET FEIT, DAT U EEN BOEK TER LEEEN VRAAGT, GELDT VOOR ONS ALS EEN ACCOORDGAAN MET DEZE VOORWAARDEN.

De volgende boeken zijn voor ons van belang:

155	Animal camouflage	E.M. Stephenson
153	British shells	F. Martin-Duncan
552	Bilderatlas zur Zoologie der niederen Tiere	W.M. Marshall
5009	Beneath Tropic Seas	W. Beebe.
450	De Chinese Wolhandkrab	L. F. Kamps
23.1	Uit de wonderere wereld der dieren	R.H. Francé
156.2	Onze duinen	Dr. J. P. Thijsse
240	Van dier en plant, water en land	Kees Hana
305.1	Inleiding tot de diersociologie	Dr. N. Tinbergen
116	Exploring nature with a camera	E. G. Neal
9.22	Meeresfische	Dr. K. Floricke
336.2	Fishes and shells of the Pacific world	J. F. Nichols
239	Holtedieren en eencelligen	A. J. Pijpers
51235	Hydro-biologie	Dr. H. L. Redeke
14921	Die Kleintierwelt	H. Stansch
375	Langs strand en dijken	L. Dorsman
3.24	Het leven der zee	Dr. J. J. Tesch
336	Het rijk der microben	Prof. A. v. d. Velde
145	Meeresforschung und Meeresleben.	A. Janson.
549	Mikrophotographischen Apparate	Dr. C. Kaiserling
367	Les mollusques de Belgique	E. Vonck
539.4	Meere und ihre Bewohner	Prof. W. Marshall
40	De Wordingsgeschiedenis van Nederland	Prof. F. J. Faber
8.9.	Nederlandse Zeemollusken	Kaas en Ten Broek
123.0	Natuurlijke Historie onzer zeevissen.	Dr. H. Redeke
5043	Pacific Discovery 1948	Periodiek
5044	" " 1949	"
152	Seashore life and pattern	T. A. Stephenson
454	Taxidermie (Opzetten van dieren)	Dr. C. Eijkman

815 Uit de diepte der wereldzee
 420 De wereld van het oneindig kleine
 436 Wunderwelt der Südsee
 992 Wochenschrift 1925
 993 " "
 995 " "
 997 " "
 1000 " "
 1001 " "
 1003 " "
 1004 " "

Prof. Dr. C. Chun
 Prof. Dr. Siedentorph
 Arthur Berger
 Periodiek
 " "
 " "
 " "
 " "
 " "
 " "

Zoals U ziet: een behoorlijke collectie boeken, waar voor iedere zee-aquarianer wel wat uit te halen is. Tot slot nog dit: Voorkom voor U-zelf nodeloos wachten en voor mij extra werk, door een juiste aanduiding van het gevraagde boek en een volledige en duidelijke vermelding van Uw naam en adres.
 J. Turlings.

KLEINE HANDIGHEIDJES

Ontleend aan de stapel enquête-lijsten van enkele maanden terug maken we hieronder graag melding van kleine handigheidjes, die aan de brein van enkele onzer leden ontsproten zijn.

De heer T. Tak, Gouda had veel last van condenswater tegen de dekruit van zijn aquarium. Het dekruitje rustte op de bovenrand van het aquarium en diens gevolg was ook altijd deze bovenrand nat. Hierdoor gaat de bovenrand snel roesten-zeewater vreet sterk in- en om dit nu te voorkomen maakte hij een houten raampje, dat op de bovenrand van het aquarium pastte. De dekruit bestaat nu uit twee delen, die, schuin naar beneden gericht, tegen elkaar sluiten (zie tekening 1)

Een andere oplossing geeft de heer J. Benschop, Rotterdam voor het zelfde euvel.

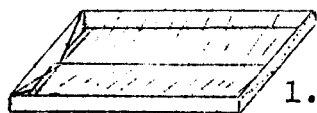
Hij sneed een dekruit op de maat, iets kleiner dan de binnenwerksemaat van de bovenrand.

Aan de bovenrand klonk hij kleine lipjes, waarop de ruit komt te rusten. De heer Benschop geeft niet aan van welk materiaal hij de lipjes maakte, Vooral geen koper gebruiken! Andere metaalsoorten kunnen in de verf of mastiek gezet worden, om ook hier weer de inwerking van het zeewater tegen te gaan. (zie tekening 2.)

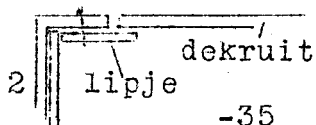
Bij de Haagse Contactman de heer Hoog zag ik nog een andere oplossing. Van modern waslijndraad-met plastic-kous- boog hij spijltjes volgens tekening 3. Deze worden natuurlijk helemaal niet aangetast door zeewater. De omgebogen haakjes rusten op het hoekijzer. Voor grote bakken, waarbij de overspanning te groot wordt zijn deze spijltjes wat te zwak.

De Heer Valstar, Den Haag plaatste rubberblokken onder tegen zijn dekruit. Deze rubberblokken houden de dekruit op afstand van de bovenrand van het aquarium. Door in de dekruit een gaatje te laten maken kunnen we zulke rubberstoppen door middel van schroeven aan de ruit bevestigen.

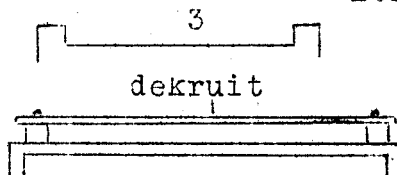
B. E. I.

1.

2

4

HET HOUDEN VAN ZEEEDIERTEN ZONDER DOORLUCHTING

Het door de Heer A.P.M. Audretsch onder bovenstaand opschrift gelanceerde artikel in de "Mei-Kor" was voor mij aanleiding in de pen te klimmen, om U het volgende mede te delen.

In de maand December van het vorig jaar had werkgroep Den Haag de volgende excursie uitgeschreven: per autobus naar Katwijk en van daar langs het strand terug naar Scheveningen. Door een verschil in tijdsaanwijzing tussen horloge, stads- en torenklokken miste ik de bus. Heel erg vond ik dit eigenlijk niet, daar gedurende de nacht een stevige Zuid-Wester was opgestoken, die je bij de wandeling Katwijk-Scheveningen vinnig in het gezicht zou blazen. Daarom besloot ik de tocht in omgekeerde richting te maken.

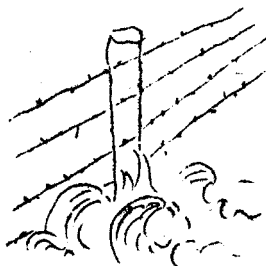
Naderhand bleek, dat de hoofdgroep het zelfde gedaan had. Zij was echter al vooruit en op het strand aangekomen niet meer te ontdekken. Toen wij bij de grens van Wassenaar kwamen-ik had gezelschap gekregen van nog een B.M.-lid-had het water zijn hoogste punt bereikt en versperde ons verder de weg. Het water tornde wild tegen de steile duinen op, waarbij het 's nachts reeds vele meters duin landinwaarts had ondermijnd, zodat grote stukken in zee waren verdwenen. Bij onze pogingen de barriere te nemen, moesten wij voor de aanstormende watermassa verscheidene malen een toevlucht nemen op de prikkeldraadomheining, die af en toe midden in het water stond.

Aangezien over een afstand, zover als ons oog in Noordelijke richting reikte, de zee geen meter strand meer bloot liet en wachten op afnemend water ons in de koude wind niet lokte, en omdat onze vondst tot nu toe bestond uit enige dode zee-eenden, een Jan van Gent en een blijkbaar overboord geslagen doodgewone kip, besloten wij de terugtocht te aanvaarden. De hoofdgroep bleek nog juist voor het hoogtepunt van de vloed te zijn gepasseerd (Rubberlaarzen zijn toch maar je ware! Red.) zodat zij de tocht naar Katwijk kon volbrengen.

Tijdens onze terugtocht spoelde een levend zeeblikje aan, ter grootte van 10 à 12 cm, dat blijkbaar in de laatste wilde brandingsgolven was terecht gekomen en geen kans zag dieper water te bereiken. Het kon gemakkelijk met de hand gevangen worden, was volkomen gaaf, maar omdat onze potten berekend waren op kleine dieren, herkreeg het visje de vrijheid (Tranen van dankbaarheid stonden het dier in zijn bliekenogen. Red.)

Onze potten zouden gedurende deze excursie ongevuld gebleven zijn, ware het niet, dat wij bij terugkomst te Scheveningen enige stukken pas aangespoeld hauwwier (*Halidrys siliquosa*) vonden. Ofschoon dit wier tot de bruinwieren behoort en bruinwieren het veelal niet doen in een zee-aquarium, werd de vondst toch mee naar huis genomen. Een stukje ter lengte van ongeveer 15 cm kreeg een plaatsje in één van mijn zeebakjes en heeft het daar uitgehouden totdat in het voorjaar zich een aantal warme dagen voordeed. Aangezien het bewuste bakje voor het raam staat en vanaf ongeveer 12 uur direct zonlicht ontvangt, loopt de temperatuur soms op tot 25 en 30 gr. C.

De aanwezige groenwieren zoals *Ulva lactuca* (zeesla) en de aan de ruiten ontstane algaanslag gedijden met grote voortvarendeheid, doch het hauwwier verminderde, evenals het fraai rode tongwier, zinderogen. Buiten dit stukje hauwwier had ik na thuiskomst nog een topstuk ter lengte van ongeveer een halve meter in een halve-liter fles, gevuld met vers zeewater. Deze fles is gesloten met een beugelstop. En nu het merkwaardige: dit stuk hauwwier bevindt zich (Juni 1952) ogenschijnlijk nog steeds in beste welstand.

Het stukje in het zonne-aquarium vermagerde als het ware gedurende de warme voorjaarsdagen en werd lichter van kleur; bovendien kleurden de topeinden van de "hauwtjes" licht geelachtig. In het begin dacht ik, dat dit een groei-proces was, doch weldra wijzigde zich mijn mening en veronderstel ik dat deze verkleuring het begin van het einde betekent. Geheel anders ziet de halve meter hauwwier in de gesloten fles er uit, de kleur is olijfbruin, waarin het groen overheerst; het geheel is stevig zoals ik het oorspronkelijk vond en de "hauwtjes" zijn welgevuld. Een eigenaardigheid vertoont zich echter bij het water; dit nam namelijk al na enige weken de bekende geelachtige jeneverkleur aan (kennelijk een Schiedam-insider! Red.) welke de houder van een aquarium met zoetwater-vissen kent, wanneer het water in dat aquarium oud wordt. De kleuring van het water is echter nog verder gegaan, zodat ik op het ogenblik kan spreken van bruinachtig water, dat volkomen helder is. De temperatuur van deze fles is tot nu toe niet hoger geweest dan ongeveer 22 gr. C.; bovendien is er sinds verleden jaar geen straaltje zonlicht in gevallen, integendeel, hij ontvangt slechts spaarzaam licht.

Een tweede geval is nog het volgende. In het voorjaar van 1951 hield ik een klein glazen bakje, 15x15x10 cm, speciaal voor *Artemia salina*. De bodem was bedekt met een laagje zand-ongeveer 2½ cm- en het water was tot op 2/3 gedeelte ingedampt. Het bakje werd in de zon op de vensterbank (Z-Zw) gezet. Blijkbaar waren enige sporen van smal darmwier (*Enteromorpha intestinalis*) aanwezig, want na korte tijd kleurde de oppervlakte van het zand op sommige plaatsen groen en hieruit ontstonden langzamerhand dunne sliertjes, welke steeds verder uitgroeiden en tenslotte een onontwarbaar kluwen vormden. Teneinde verdere indamping tegen te gaan, dekte ik het bakje helemaal af met een glasplaat. De artemia's voelden zich klaarblijkelijk opperbest, plantten zich voort (zij legden evenals *Daphnia*'s-eieren, welke dezelfde zomer nog uitkwamen en eieren, welke niet uitkwamen, doch als een roodbruine ring langs de ruiten aan de oppervlakte van het water bleven drijven) en stierven, toen het te koud werd en ik geen gelegenheid had hen een plaatsje in de verwarmde kamer te geven.

Dezelfde warme dagen in dit voorjaar, welke aan het bestaan van het stukje hauwwier in mijn zonne-zeebakje een einde maakten, waren oorzaak, dat zeer veel artemia-eitjes, welke in het vorig jaar gelegd waren, uitkwamen. Thans zwemt er weer een heel schoolje van deze op de rug zwemmende kreeftjes door het bakje. Sinds verleden jaar zomer tot Juni van het lopende jaar is het glasplaatje niet van het bakje geweest. Het darmwier heeft al die tijd zijn lichte frisgroene kleur behouden en heeft dit voorjaar zijn groei hervat.

Hulshorststraat 6 Den Haag.

G.G.P. Wouda

DE STROOK-DE STROOK-DE STROOK !!

't Congres komt bij met rasse schreden

De vlaggen gaan al haast in top!

Stuur gauw Uw strook naar 'd secretaris

Hij wacht er nu al dagen op!

Bezorg ons niet die nare kriebel

Van: Alles op het laatste moment

Er is zoveel nog te verzetten

Stuur NU Uw strook en 'd zaak is krent.

LAATSTE NIEUWS!!!! Wij ontvingen bericht uit Zwitserland dat ook de Voorzitter van de Zwitserse Zee-Aquariumhouders de Heer W. Rothenhäusler een lezing zal houden op het Int. Congres op 24 Augustus as. in Scheveningen.

ZWERVEND LANGS HET WILDSPOOR door A.B.WIGMAN.

Reeds eerder kwam een boek van Wigman-de man van de Hooge Veluwe op onze redactietafel. Het was het werk "Vreugde van Bos en Heide", waarin Wigman met ons door het Ned. Natuurmonument "De Hooge Veluwe" zwerft. Dit keer gaan we verder dan de wijde omrastering van dit heerlijk oord, en strekken de omzwerfingen zich uit over de gehele Veluwe. Juist nu de vacantiemaanden voor de daur staan is dit een boek om te lezen. Het zal U een voorproefje geven van wat U te zien kunt krijgen op Uw natuurwandelingen. Natuurlijk zullen niet alle dieren, die Wigman hier ten tonele voert Uw pad kruisen, daarvoor is veldroutine, veel zwerfen en...geluk nodig, maar wie weet komt U toch eens vis à vis te staan met één van die dieren, die de Veluwse bossen en heiden bevolken. Dan is het prettig er reeds iets meer van te weten, dan alleen de naam. Maar ook al zult U Uw vakantie dit jaar niet op de Veluwe doorbrengen, dan nog is dit boek het lezen zeker waard. Boeiend, humoristisch en in een fijne verteltrant bezorgt de schrijver U enige prettige uren, want hij laat U niet rustig in Uw stoel zitten, maar in zijn voetspoor volgt U hem door bossen en velden, over eenzame heidevelden en ongerepte stuifzanden, van onze mooie Vale Ouwe. Vele exclusieve foto's sieren dit boek. Gebonden in decoratieve band F.9,75 Uitgaaf:Uitg.N.V.Gebr.Zomer en Keunings te Wageningen.

WAT HET BOS VERBERGT door William Long is uitgegeven door W.L.& J.Brusse Uitgeversmaatschappij te Rotterdam. Het is het 17e

deel in de lange reeks van werken die Long schreef en weer even interessant en aantrekkelijk als al de voorgaande.

William J.Long is een ras-beroeps-zwerver, iemand die één is geworden met de natuur en daarin dag in dag uit de aardigste en spannendste avonturen beleeft met "zijn" dieren.

Dit boek heeft je dadelijk te pakken en verhaalt van ontmoetingen met bevers, beren, oehoe's en...wat het bos nog meer verbergt.

Een boek stampvol fijne waarnemingen over het gedrag der dieren in een ongerepte staat.

Een boek vol wildernismelodien, zacht als een murmelend beekje en zoemende insecten, maar ook rauw als een kreet in het nachtelijk duister der wildernis. Sla het eens op een willekeurige plaats open! U leest het achter elkaar uit.

Vlotte kanttekeningen en foto's van de schrijver in zijn dagelijks werk door Charles Copeland en Ch.Livingston Bull completeren het geheel.

Het boek werd vertaald door Cilia Stoffel. Ingen. f.4.90 Geb. f.5.90

—De Voorzitter met zijn benen in het water!

Wanneer deze Kor in Uw brievenbus komt heeft onze Voorzitter reeds zijn nieuwe stulp betrokken. Ik zag een verhuisauto rijden met aquaria, luchtslangen, Kor-copymappen, N.Z.S.verzendbussen. Ik volgde en belandde aan het nieuwe adres: ZEEZWALUWSTRAAT 201-203 in SCHEVENINGEN, wenste de eigenaar van deze spullen veel succes en benijdde hem op sportieve wijze een dergelijke uitgezochte Zee-Aquarianer-woonruimte. Bijna in de zee. Men zegt, dat hij een zinken bak rond zijn schrijfbureau heeft laten maken, met het oog op hoogwater, maar je kunt niet alles geloven wat men zegt.